

№2 (33) 2019

Tęcza

ŻYTOMIERSZCZYZNY

SKAŁA GŁOWA CZACKIEGO W ŻYTOMIERZU

Skala Głowa Czackiego w Żytomierzu /
Скеля „Голова Чацького” у Житомирі

Żytomierszczyzna – „Poleska Szwajcaria”

Znad brzegu rzeki Teterew spogląda skamieniały surowy profil. Ta skała stała się symbolem Żytomierza, jest dobrze widoczna z daleka, przyciąga mieszkańców i turystów! I nikt nie wierzy, że jest wytworem natury, a nie rąk ludzkich!

Żytomierz może się pochwalić unikalnym pomnikiem przyrody, powstałym w wyniku wietrzenia skał granitowych wiele tysięcy lat przed założeniem miasta. To skała zwana Głową Czackiego – wisząca nad brzegiem rzeki Teterew głaz, kształtem przypominający głowę człowieka o pięknym orlim profilu. Ale skąd taka nazwa, kim był ten Czacki?

Otóż skała obrosła wieloma legendami i wierzeniami. Jedna z legend głosi, że pewien biedak o nazwisku Czacki miał córkę, która wpadła w oko bogatemu szlachcicowi. Ojciec, walcząc w obronie córki przed natrętem, został zrzucony ze skały. Tej samej nocy głaz przybrał rysy twarzy biedaka. Według innej opowieści nazwa skały wzięła się od kozaka Czackiego, który uciekając przed polskimi żołnierzami, skoczył z koniem do Teterewu, a że poziom rzeki był niski, zginął na miejscu.

Imię Czackiego zostało też nadane ulkowi w Żytomierzu.

Bardziej prawdopodobne jest, że obie nazwy nawiązują do postaci Tadeusza Czackiego (1765-1813) herbu Świnka,

polskiego historyka, działacza gospodarczego i oświatowego, członka Komisji Edukacji Narodowej i współtwórcy Konstytucji 3 maja. Czacki był założycielem Liceum Krzemienieckiego, z którego zasobów utworzono w 1834 roku Uniwersytet św. Włodzimierza w Kijowie (obecnie Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki), oraz wielu innych szkół średnich i sieci placówek elementarnych na Wołyniu.

Ze skałą Głowa Czackiego wiąże się też tragiczna historia księdza Andrzeja Fedukowicza, który w wyniku prześladowań władz bolszewickich dokonał na niej aktu samospalenia.

Opracowane przez redakcję

Житомирщина – „Поліська Швейцарія”

Споглядає з берега річки Тетерів скам'янілий суворий профіль.

Ця скеля стала символом Житомира, її добре видно здалеку, вона приваблює місцевих жителів та туристів! І ніхто відразу не вірить, що це творіння природи, а не людських рук! Про що це ми? Звичайно про скелю «Голова Чацького» в Житомирі – кам'яне погруддя на березі річки Тетерів з гарним орлиним профілем.

Тадеуш Чацький... Давайте ж розберемось, ким був цей Чацький! Отож,

Житомир має унікальну пам'ятку природи, що утворилася через вивітрювання гірських порід граніту. Вона з'явилась набагато тисячоліть раніше, ніж саме місто. Довкола неї – безліч легенд та повір'їв.

Одна легенда розповідає, що у бідняка Чацького була донька, на яку поклав око багатий вельможа. Батько, рятуючи доньку, зійшовся у двобої з кривдником, проте був скинутий зі скелі. А та за ніч набула рис його обличчя. За іншою з них ця назва виникла у XIX ст., пізніше козацьких часів. Іме-

нем Чацького названий був провулок у Житомирі. Скоріш за все обидві назви були присвячені Тадеушу Чацькому (1765 – 1813) – польському історикові, просвітнику, відкривачу шкіл на Волині. Він же відкрив Кременецький ліцей, на базі якого згодом відкрився університет Св. Володимира у Києві (Національний університет Т.Г.Шевченка) та Волинський університет Т.Г.Шевченка) та Волинський гімназію в Житомирі (тепер Житомирський державний університет ім. Івана Франка).

Опрацьовано редакцією

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja.

AKTUALNOŚCI

Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Żytomierzu	
Урочистість пресвятого тіла та крові Христа в Житомирі	4
24 czerwca imieniny obchodził biskup emeryt Jan Purwiński	
24 червня святкували іменини єпископа Яна Пурвінського	4

MUZYKA

Obdarowany przez Boga	
Обдарований Богом	5

PAMIĘTAMY O NICH

Uroczystości w 79. rocznicę zbrodni katyńskiej	
На 79-ті роковини катинського злочину	7
Obchody katyńskie na Żytomierszczyźnie	
Катинські заходи на Житомирщині	8
Żytomierz: upamiętnienie ofiar zbrodni katyńskiej i katastrofy smoleńskiej	
Житомир: пам'ятні заходи на честь жертв катинського злочину та смоленської катастрофи ..	9
Duchowy pomnik dla św. Jana Pawła II	
Духовний пам'ятник для св. Іоанна Павла II	10

KULTURA

Rewelacyjne odkrycie na Żytomierszczyźnie	
Сенсаційна знахідка на Житомирщині!	11

Świętowanie Dnia Polonii i Polaków za Granicą w Żytomierzu	
Святкування у Житомирі Дня полонії та поляків закордоном	13
XVI Dziecięcy Festiwal Kultury Polskiej „Bo świat – to my”	
XVI Фестиваль дитячої творчості та польської культури «Бо світ – це ми»	14
Śniadanie modlitewne w Żytomierzu	
Молитовний сніданок у Житомирі	16

OŚWIATA

Pożegnanie roku szkolnego 2018/2019	
Останній дзвінок шкільного року 2018/2019	17
VIII Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych w Toruniu	
VIII Світовий з'їзд полонійних вчителів у Торуні ..	18
Zakochani w poezji	
Закохані у поезію	21
XX Międzynarodowa Akademia Polskiej Poezji	
XX Міжнародна академія польської поезії	22
VI Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego na Ukrainie	
VI Загальноукраїнський диктант з польської мови	22

U RODAKÓW

X Wielki Koncert Kresowy	
X Великий кресовий концерт	24
W poszukiwaniu śladów polskości	
У пошуках слідів польскості	26

Tęcza Żytomierszczyzny

kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
ks. dk. dr Jacek Pawłowicz
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodymyr Jerszow
dr Irena Kopoć
mgr Elwira Gilewicz
mgr Jana Laskowska
mgr Olena Staniszevska
Olga Kolesowa, Oleg Filenko, Aleksander Długosz
Aleksiej Salej (grafik)
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja
ul. Teatralna, 17/20, gab. 109-111
10014, Żytomierz, Ukraina
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.zhitomir.net

Druk FOP Gembariski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)
10001 m. Żytomierz, ul. Kijowska, 81, pok. 227
Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини

квартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець
ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія
маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
кс. dk. Яцек Павлович
кс. Ярослав Гіжицький
проф. Володимир Єршов
доц. Ірина Копоть
маг. Ельвіра Гілевич
маг. Яніна Ляковська
маг. Олена Станішевська
Ольга Колесова, Олег Філенко, Олександр Длогуш
Олексій Салей (верстка)
Фотографії з архіву ГО „Житомирської обласної СПУ”

Редакція
вул. Театральна, 17/20, каб. 109-111
10014, м. Житомир, Україна
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.zhitomir.net

Друк ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Poligraf”)
10001, м. Житомир, вул. Київська, 81, оф. 227
Тираж 1000 прим.

Redakcja może nie podzielić dумки авторів матеріалів

Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Żytomierzu

Z tej okazji jak co roku odbyła się msza św., po której ulicami miasta przeszła procesja z Najświętszym Sakramentem, prowadząca do specjalnie wybudowanych czterech ołtarzy.

Mszę świętą celebrował abp Claudio Gugerotti, nuncjusz apostolski na Ukrainie, wraz z prowincjałem franciszkanów na Ukrainie o. Danielem Botwiną oraz proboszczami miejscowych kościołów, m.in. katedry ks. Witalijem Bezzkuryem, o. Pawłem Szewczukiem, ks. Jarosławem Olszewskim i ks. Wiktozem Makowskim.

Po mszy wierni z sześciu parafii rzymskokatolickich – ok. 4 tys. osób – przeszli jak jedna rodzina w procesji eucharystycznej wiodącej ulicami miasta, by świadczyć o swojej wierze w Boga żywego i odpowiedzieć na Jego miłość. Po drodze zatrzymywali się przy czterech ołtarzach, które przygotowały poszczególne parafie. Przy każdym był czytany fragment Pisma Świętego i głoszone krótkie kazanie. Na

Mszę świętą celebrował arcybiskup Claudio Gugerotti, nuncjusz apostolski na Ukrainie / Святу літургію очолив Апостольський Нунцій в Україні архієпископ, Клаудіо Гуджеротті

koniec kapłani udzielili uroczystego błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem na cztery strony świata.

Udział w procesji rzymskich katolików jest także świadectwem zachowania pol-

skiej tożsamości narodowej, jaką przekazali im ich przodkowie, którzy nawet w czasach represji stalinowskich, narażając życie, nie wyrzekli się wiary i polskości.

Redakcja

24 czerwca imieniny obchodził biskup emeryt Jan Purwiński

JE ks. bp Jan Purwiński przewodniczył uroczystej mszy św. w katedrze pw. św. Zofii w Żytomierzu z okazji dnia swojego patrona, św. Jana Chrzciciela.

Świętowanie imienin to szczególny moment w życiu każdego człowieka. W dniu imienin, wspominając naszego patrona, jednocześnie wspominamy dzień naszego chrztu, w którym nadano nam imię i wprowadzono nas w tajemnicę paschalną Jezusa Chrystusa.

We mszy św. uczestniczyli kapłani, siostry zakonne, przedstawiciele władz oraz organizacji społecznych.

Z życzeniami imieninowymi zwrócili się Jego Eminencji Aleksander Piwowarski, kierownik Wydziału ds. Religii i Mniejszości Narodowych Żytomierskiej ODA, oraz prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur. Biskup Jan Purwiński służy w katedrze od 42 lat i jest współzałożycielem polskiej organizacji.

Życzenia złożyli także m.in. siostry zakonne, przedstawiciele ruchów i stowarzyszeń działających w diecezji oraz wszyscy chętni.

JE ks. bp Jan Purwiński przewodniczył uroczystej mszy świętej / Єпископ Ян Пурвінський очолив святу літургію

Z okazji imienin życzymy Księdzu Biskupowi, by Chrystus Najwyższy Kapłan obdarzał Księdza Biskupa bogactwem swoich darów. Niech głoszone przez Księdza Biskupa Słowo Boże prowadzi ludzi do żywej wiary i uzdalnia ich do życia, na-

dziel i miłości. Życzymy wytrwałości i Łask Bożych oraz opieki Matki Bożej Berdyczowskiej!

Szczęść Boże!

Wiktoria Laskowska-Szczur

Organy w kościele św. Janów, w którym grał Stanisław Moniuszko. Wilno, współczesne zdjęcie / Орган в костьолі Св. Іоаннів, на якому грав Станіслав Монюшко. Вільнюс. Сучасне фото

Обдарований Богом...

до 200-річчя від дня народження Станіслава Монюшка

Композитору, диригенту, громадському діячеві, педагогу Станіславу Монюшку (1819 – 1872), двохсотріччя від дня народження якого відзначається цього року, належить особлива роль в історії польської культури. Життя митця припадає на один з найскладніших періодів історії Польщі: руйнування надій на відновлення незалежності під час наполеонівських війн, поразка Листопадового повстання, згодом напруження політичної боротьби напередодні Січневого повстання, і нарешті – гірkota поразки. Однак попри все – мрії про вільну та незалежну Батьківщину і щоденна праця задля її досягнення, адже Станіслав Монюшко розумів мистецтво як засіб служіння Батьківщині. Музика була метою та змістом усього його життя.

Станіслав Монюшко народився 5 травня 1819 року в маєтку Убель тодішньої Мінської губернії Російської імперії в родині польського шляхтича Чеслава Монюшка, капітана полку литовських кінних стрільців (свого часу –

ад'ютанта при штабі наполеонівського маршала Мюрата) та вірменки Єлизавети Маджарської. Мати композитора володіла красивим голосом та музичними здібностями. Вона й була першою вчителькою музики свого сина.

Коли Станіславу виповнилося вісім років, родина переїхала до Варшави. Цей період був надзвичайно важливим для майбутнього композитора: він відчув жваве музичне життя великого міста, вперше познайомився з польською народною музикою, розпочав заняття за гімназійною програмою. Додому Монюшки поверталися влітку 1830, а восени в столиці Польщі спалахнуло повстання...

Загальну освіту майбутній композитор продовжив в Мінській гімназії, яку залишив по закінченні шостого класу, оскільки влада заборонила викладання польською мовою. Однак заняття науками було продовжено вдома.

Велику роль в його житті відіграв дядько з боку батька Казимир Монюшко, випускник Віленського університету, доктор права, досвідчений педагог, інспектор шкіл, що знаходилися під опікою Віленського університету, а також Кременецького ліцею. Казимир Монюшко познайомив племінника з науковою літературою, яку читав разом з ним, вчив коментувати прочитане,

а перед смертю подарував йому свою чудову бібліотеку, яка нараховувала тисячі ретельно підібраних книг з усіх областей знання. Любов до науки С. Монюшко зберіг до кінця життя. Однак перевагу віддав музиці.

В Мінську він вчився у відомого музиканта Домініка Стефановича, який заохочував композиторські спроби Станіслава, знайомив його з новітньою музикою, зокрема піснями Ф. Шуберта, першими творами Ф.Шопена, аріями з опер К. М. Вебера, Дж. Россіні, В. Белліні.

Особливою подією в житті молодого музиканта, яка визначила його подальший шлях, стала поїздка до Вільна, де відновив діяльність оперний театр. С. Монюшко поринув у світ опери, який захопив його назавжди. У Вільні до Станіслава прийшло кохання. Його нареченою стала Александра (Аліна) Мюллер. Умовою шлюбу з боку родичів Аліни було завершення Станіславом музичної освіти в Музичній академії Берліна, одному з найкращих навчальних закладів Європи.

Станіслав Монюшко вчився в класі самого ректора Академії, авторитетного музиканта К. Ф. Рунгенхагена, який, окрім теоретичних знань, дав своєму учневі міцні практичні навички. Важливе значення мала також музична

атмосфера Берліна, можливість слухати музику (особливо – опери) в найкращому виконанні. Саме в Берліні С. Монюшко видав свої перші твори. Це були «Три пісні» на вірші А. Міцкевича у перекладі німецькою мовою. Дебют був вдалим. Автор продемонстрував відчуття вокальної музики, вміння створити фортепіанний акомпанемент, який доповнював мелодичну лінію та був повноправним учасником ансамблю.

Канікули молодий композитор проводив у Вільні. Там йому поталанило зустрітися з Ю. Ельснером, учителем Ф. Шопена та І. Ф. Добжинського. Станіслав відвідав його концерт та подарував шанованому метру з посвятою свій струнний квартет. Окрім того, молодий композитор представився віленській публіці виконанням Меси для хору, оркестру та органу і заслужив схвальні відгуки.

По завершенні Станіславом музичної освіти став можливим шлюб закоханої пари. Вінчання Аліни та Станіслава відбулося 26 серпня 1840 року в невеличкому костюлі Трійці в передмісті Вільна Антоколі. Обряд вінчання відправив ксьондз Ян Меню, який запропонував Монюшкові посаду органіста в костюлі Св. Яна, в якому був найкращий в Литві орган. Молодий музикант з прекрасною освітою та неабиякими організаторськими здібностями розумів, що служба в костюлі може стати засобом розвитку музичної культури країни і розгорнув активну діяльність. Йому вдалося виконати найкращі твори літургічної музики, зокрема такі монументальні як «Реквієм» Моцарта, фрагменти з ораторій «Створення світу» Гайдна та «Павло» Мендельсона. На жаль, ентузіазм молодого маестро не був підтриманим віленськими музикантами, в переважній більшості – аматорами. Однак С. Монюшко докладав величезних зусиль, аби підняти музичну культуру міста, мріяв про великий хор та симфонічний оркестр, які були б в змозі виконувати опери. Окрім просвітницької діяльності, С. Монюшко займався викладанням музики і багато компонував. Найбільший інтерес у публіки викликали його пісні. Шукаючи можливості їх видати, С. Монюшко познайомився з Ю. І. Крашевським, тоді ще молодим, однак вже відомим письменником. Крашевський, який публікував у Вільні журнал «Атенеум», увів композитора у курс видавничої діяльності, чим допоміг у виданні одного з найкращих вокальних зібрань польської музики – «Домашнього пісенника».

Спроба знайти роботу в Санкт-Петербурзі успіху не мала. С. Монюшко швидко усвідомив, що працювати слід на рідній землі для свого народу. Тому

**Stanisław Moniuszko (1819 - 1872) /
Станіслав Монюшко (1819 - 1872)**

він повернувся до Вільна, де відчував необхідність своєї роботи та вдячність співвітчизників.

В 1844 році побачив світ перший (з дванадцяти) «Домашній пісенник». С. Монюшко не був першим чи єдиним творцем польської пісні. Однак він зміг продемонструвати яскраве новаторство, творчу індивідуальність, широке коло образів і тим самим дав польському народу пісні національні, по-справжньому глибокі та зворушливі. Це була велика творча перемога митця.

Однак композитор мріяв про оперу, а для цього потрібно було знайти літературну основу – лібрето. Найголовніше ж, С. Монюшко принципово хотів вивести на оперну сцену героя з народу, а не видатного діяча польської історії, як йому пропонували друзі. Одномудця він знайшов в особі молодого поета та драматурга Володимира Вольського, який став творцем лібрето опери «Галька» – першої серйозної опери С. Монюшка. Історія її сценічного життя сповнена труднощів. Одразу після створення оперу відхилив Варшавський оперний театр. В першій (двохактній) редакції «Галька» прозвучала в концертному виконанні в Вільні, а також була поставлена в міському театрі. Однак розуміння та справжнього успіху довелося чекати десять років, протягом яких композитор неодноразово переробляв та удосконалював твір. І ось триумф настав: в 1868 році «Галька» була поставлена в Празі, а потім в Москві та Санкт-Петербурзі. Ще за життя композитора опера підкорила і публіку, і критику. Нарешті прийшло усвідомлення значення зробленого Станіславом Монюшком в сфері польської національної опери. Значної

популярності набула також комічна опера композитора «Страшний двір» на лібрето Я. Хенцинського, в якій особливо яскраво втілено національний колорит та оперний стиль митця.

Останній – варшавський період творчості – був найбільш плідним та яскравим в життя композитора. Він служив в оперному театрі, як професор Музичного інституту вів заняття з гармонії, контрапункту, композиції та інструментування.

Помер С. Монюшко 4 червня 1872 року від серцевого нападу. Похований в тодішньому передмісті Варшави в музичному некрополі на цвинтарі Повонзкі.

Двохсотрічний ювілей композитора широко відзначається в країнах, які вважають С. Монюшка «своїм» – в Польщі, Литві, Білорусі, де в 1841 році була поставлена перша опера композитора «Ідеал». Тому сучасні музикознавці називають С. Монюшка творцем національної опери двох культур – білоруської та польської. Центральний вокзал в Варшаві відтепер носить його ім'я, а в білоруських Сміловичах відкрито єдиний в світі Музей Станіслава Монюшка.

А що ж в Житомирі? В нашому місті С. Монюшко не був. Однак бували його друзі та сучасники: Юзеф Ігнацій Крашевський, з яким композитор спілкувався у Вільні; Ігнацій Фелікс Добжинський, творчість якого С. Монюшко вельми високо цінував; родини Венявських та Контських, які гастролювали в Житомирі. Про творчість С. Монюшка високої думки був наш славетний земляк піаніст та композитор Юліуш Зарембський. Усі вони вписали свої яскраві сторінки в культурну історію нашого міста. «Друзі наших друзів – наші друзі», – стверджує народна мудрість. Ми згадуємо ім'я видатного польського композитора, розповідаючи про його видатних сучасників. Твори С. Монюшка звучать в Житомирі чи не в кожному концерті польської музики. І, що нас особливо тішить, в концертах костюльної музики, які (наслідуючи, зокрема й діяльність С. Монюшка у Вільні) проводить заслужений колектив польської культури камерний ансамбль ім. І. Ф. Добжинського. Найближчим часом можна буде почути чудові релігійні твори, які колектив підготував спеціально до ювілею митця. 200-річчю від дня народження видатного польського композитора присвячені цьогорічні XII Дні польської культури в Україні, які пройдуть в Житомирі з 3 по 6 жовтня.

**Ірина Копоть,
кандидат мистецтвознавства**

Uroczystości w 79. rocznicę zbrodni katyńskiej

Na Polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni, znajdującym się na obrzeżach Kijowa, uczczono pamięć ofiar mordu katyńskiego, dokonanego przez władze sowieckie na obywatelach II Rzeczypospolitej w 1940 roku.

13 kwietnia ambasador RP na Ukrainie Bartosz Cichocki w towarzystwie przedstawicieli polskiej placówki dyplomatycznej udał się do Bykowni, gdzie na Polskim Cmentarzu Wojennym, przy pomniku ofiar zbrodni katyńskiej, zostały złożone wieńce i zapalone znicze. Modlitwę za dusze zmarłych poprowadził ks. Michał.

W uroczystości uczestniczyły również delegacje organizacji polskich z prezesami: Antonim Stefanowiczem, Wiktoria Laskowską-Szczur, Władysławem Zwaryczem, Ludwiką Niżyńską i Marią Siwko oraz reprezentanci mediów polskich: redaktor gazety „Dziennika Kijowskiego” Stanisław Panteluk, redaktor programu TV „Polacy Żytomierszczyzny” Olga Kolesowa i czasopisma „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Na zakończenie zabrzmiały polskie pieśni patriotyczne.

Informacja

Polski Cmentarz Wojenny w Bykowni, określany jako IV Cmentarz Katyński, jest po Katyniu, Charkowie i Miednoje miejscem spoczynku polskich oficerów zamordowanych na mocy decyzji najwyższych władz ZSRS zawartej w tajnej uchwale Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 roku. Pochowano tu ok. 3,5 tys. Polaków z tzw. ukraińskiej listy katyńskiej, czyli spisu osób więzionych na terenie Ukrainy i rozstrzelanych przez sowieckie NKWD. Uroczyste otwarcie i poświęcenie cmentarza nastąpiło 21 września 2012 roku z udziałem prezydentów Polski i Ukrainy.

Las w Bykowni jest również miejscem pochówku ofiar masowych mordów z czasów terrorku stalinowskiego z lat 1937-1938. Ocenia się, że spoczywa tu ok. 100-120 tys. osób, głównie narodowości ukraińskiej, zamordowanych przez NKWD. Część pochowanych to Polacy, ofiary tzw. operacji polskiej NKWD. Na podstawie rozkazu nr 00485 z 11 sierpnia 1937 roku wydanego przez Ludowego Komisarza NKWD Nikołaja Jeżowa zabito wówczas na terenie Związku Sowieckiego ponad 111 tys. Polaków, będących wtedy obywatelami ZSRS.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Uroczystości na Polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni / Уроцистості на польському військовому кладовищі у Биківні

Przy pomniku ofiar zbrodni katyńskiej zostały złożone kwiaty i zapalone znicze / До пам'ятника жертвам катинської розправи були покладені квіти та запалені свічки

W uroczystości uczestniczyły delegacje organizacji polskich / У церемонії взяли участь делегації польських організацій

Obchody katyńskie na Żytomierszczyźnie

Biuro Edukacji Narodowej IPN oraz Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie zorganizowały uroczystości na Żytomierszczyźnie poświęcone 79. rocznicy zbrodni katyńskiej.

W Żytomierzu od 2010 roku Związek Polaków na Ukrainie organizuje uroczystości w hołdzie ofiar zamordowanych przez NKWD w lesie katyńskim w 1940 roku oraz tragicznej katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem 70 lat później. W tych działaniach wzięli udział funkcjonujący od 2018 roku w Żytomierzu Przystanek Historia IPN, dlatego obchody rocznicowe swym zasięgiem objęły jeszcze inne miasta obwodu żytomierskiego.

8 kwietnia w Horoszowie w Domu Kultury otwarto wystawę IPN „Zbrodnia Katyńska”. Zgromadzonych powitali i słowo wstępu wygłosili prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur oraz p.o. naczelnika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej (OBEN) w Lublinie Magdalena Ślądcka. Przewodniczący Rady Horoszowskiej Wiktor Gorzowski wskazał na podobieństwo tragicznej historii Ukraińców i Polaków, zwłaszcza w rejonie horoszowskim. Przypomniął, że Polacy byli liczną grupą narodową, w którą uderzył Wielki Głód i represje stalinowskie w latach 30. XX wieku. A potem przyszły zbrodnie II wojny światowej. Przedstawicielka lokalnej oświaty Larysa Gołowacz opowiedziała o znaczeniu wystawy, o trudnych losach Polaków. „Pamięć tragicznych kart historii narodów pozwoli uniknąć w przyszłości bólu i cierpienia” – stwierdziła.

Wśród zebranych obecni byli studenci, nauczyciele, bibliotekarze oraz pracownicy Rady Horoszowa i Muzeum Historii Horoszowa, a także polska młodzież.

Najmłodszy członek Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków im. Władysława Reymonta w Horoszowie (prezes Żanna Szyszkińska) wysłuchali wykładu historycznego, który wygłosił dr hab. Tomasz Panfil z Biura Edukacji Narodowej IPN. Wzięli też udział we wspólnych lekcjach i zajęciach z wykorzystaniem filmów przygotowanych przez IPN, reprintu przedwojennej kolorowanki „Nasi Wojacy”, planszowych gier historycznych „Znaj Znak Kresy” i „Miś Wojtek”, które poprowadzili Magdalena Ślądcka i Paweł Skrok z OBEN IPN w Lublinie.

Następnego dnia edukatorzy przeprowadzili zajęcia z dziećmi i młodzieżą z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy ŻOZPU. Również na nich wykorzystano pomoce IPN: planszowe gry historyczne:

W Horoszowie została otwarta wystawa „Zbrodnia Katyńska” IPN / У Хорошеві відкрилася виставка «Катинський злочин» Інституту національної пам'яті

Dzieci i młodzież ze Związku Polaków im. W. Reymonta na zajęciach z historii / Діти та молодь із Союзу поляків ім. Вл. Реймонта на заняттях з історії

Lekcje z młodzieżą Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego przy Żytomierskim Obwodowym ZPU poprowadzili edukatorzy z Lublina / Заняття з молоддю з польської суботньо-недільної школи І. Я. Падеревського при ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України” проводили освітяни з Любліна

„Niepodległa”, „Polak Mały”, dla najmłodszych kolorowanki „Nasi Wojacy”, dla starszych filmy edukacyjne oraz krótką lekcję historii.

W Żytomierzu delegacja IPN złożyła kwiaty i zapaliła znicze w miejscu masowych grobów ofiar represji stalinowskich – według przybliżonych szacunków może

tam spoczywać nawet 22 tys. osób, w tym około 7 tys. Polaków – oraz odwiedziła Cmentarz Polski, na którym pochowano wielu Polaków, m.in. rodziców Ignacego Jana Paderewskiego. Na ich grobach zostały zapalone biało-czerwone znicze.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Żytomierz: upamiętnienie ofiar zbrodni katyńskiej i katastrofy smoleńskiej

10 kwietnia odbyły się uroczystości poświęcone 79. rocznicy zamordowania przez NKWD w Katyniu polskich oficerów i 9. rocznicy katastrofy smoleńskiej z udziałem ambasadora RP na Ukrainie, konsula generalnego RP w Winnicy, przedstawicieli Instytutu Pamięci Narodowej, miejscowych władz, duchowieństwa, mediów i lokalnych polskich organizacji.

Ambasador Bartosz Cichocki oraz konsul generalny Damian Ciarciński złożyli kwiaty pod tablicą pamiątkową poświęconą śp. prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Lechowi Kaczyńskiemu oraz pod pomnikiem św. Jana Pawła II. Na Cmentarzu Polskim zaś zapalili znicze i złożyli kwiaty na grobie rodziców jednego z Ojców Niepodległości, Ignacego Jana Paderewskiego, kompozytora Juliusza Zarębskiego oraz ks. Andrzeja Fedukowicza.

Kwiaty i znicze w kolorach biało-czerwonych i niebiesko-żółtych podkreślały wspólnotę losów narodów ukraińskiego i polskiego, które w podobnym stopniu zostały dotknięte represjami stalinowskimi w czasach wielkiego terroru.

Polscy dyplomaci spotkali się z biskupem seniorem Janem Purwińskim. W katedrze św. Zofii, z której historią się zapoznali, ambasador Cichocki otworzył wystawę zatytułowaną „Zbrodnia Katyńska”, przygotowaną przez Biuro Edukacji Narodowej IPN. Wcześniej ks. proboszcz Witalij Bezszkury w koncelebrze z ks. Ryszardem Karapudą TChr odprawił mszę świętą w intencji osób, które zginęły w katastrofie smoleńskiej, w drodze na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, oraz żołnierzy Wojska Polskiego zabitych strzałem w tył głowy przez NKWD w kwietniu 1940 roku. Zgromadzeni modlitwą uczcili ich pamięć. Na zakończenie dr hab. Tomasz Panfil z BEN IPN wygłosił wykład dotyczący mordu na polskich oficerach.

W uroczystościach wzięli udział wiceprzewodniczący Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Oleksij Jasiuniecki, sekretarz Żytomierskiej Rady Miejskiej Natalia Czyż, przedstawiciele Oddziału IPN w Lublinie, Konsulatu Generalnego RP w Winnicy, duchowni oraz członkowie polskich organizacji społecznych. społecznych.

Tetiana Petrowska

Ambasador RP otworzył wystawę pt. „Zbrodnia Katyńska”, przygotowaną przez Biuro Edukacji Narodowej IPN / Посол Республіки Польща відкрив виставку під назвою «Катинський злочин», підготовлений бюро національної освіти ІНП

Złożenie kwiatów i zapalenie zniczy na grobie ojca i matki I.J. Paderewskiego na Cmentarzu Polskim / На польському кладовищі поклали квіти та запалили свічки на могилі батьків І. Я. Падеревського

Ambasador Bartosz Cichocki i konsul Damian Ciarciński spotkali się z biskupem seniorem Janem Purwińskim / Гості зустрілися з єпископом Яном Пурвінським

Jan Paweł II (ur. 18 maja 1920 w Wadowicach, zm. 2 kwietnia 2005 w Watykanie) /
Іоанн Павло II (народився 18 травня 1920 року у Вадовицях, помер 2 квітня 2005 року у Ватикані)

Duchowy pomnik dla św. Jana Pawła II

Wiele w naszej Ojczyźnie i na całym świecie postawiono pomników św. Jana Pawła II, także w Żytomierzu, przed katedrą św. Zofii. Można chyba zaryzykować stwierdzenie, że żadna postać w historii nie miała ich tak wiele jak ma właśnie Papież Polak.

Jednak pomnik pozostaje tylko pomnikiem, dziełem mniej lub bardziej wybitnego artysty, mniej lub bardziej udanym, odlanym w brązie, wykutym w kamieniu czy innym materiale. W historii wiele pomników stawiano, a potem usuwano lub nawet wręcz niszczone w szaleńczej furii i nienawiści. Zapominano o postaciach, które one przedstawiały... Na ich miejscach stawiano nowe.

Chodzi więc o coś innego, niematerialnego, duchowego, o coś, co pozostawi widoczny ślad w sercu człowieka, co zachęci go do czynienia dobra.

18 maja 2019 roku obchodziliśmy 99. rocznicę urodzin Największego z Synów naszego narodu – Karola Wojtyły, dzisiaj

już św. Jana Pawła II. Sądzę, że nikomu nie trzeba przypominać, gdzie się urodził, jakie było Jego życie, posługa pasterska itd. O tym wie każdy Polak! Powtarzam POLAK, a nie tylko ktoś, kto mówi po polsku, a takich w naszej Ojczyźnie, niestety, dzisiaj nie brakuje.

Dokładnie w 99. rocznicę urodzin Karola Wojtyły w Centrum Wystawowo-Konferencyjnym na Wawelu w Krakowie odbyła się inauguracja akcji „Dar na Stulecie”. Potrwa cały rok, a jej celem jest wzniesienie „duchowego pomnika” dla Papieża Polaka z okazji jego setnych urodzin, które będziemy obchodzić w 2020 roku.

Główną ideą projektu jest wspieranie i pomnażanie dobra w każdej postaci. Liczy się każdy człowiek i każda wspólnota. Wolontariat, modlitwa, wydarzenia o charakterze społecznym, artystycznym, sportowym, charytatywnym czy edukacyjnym to obszary działań, w których każdy może przylączyć się do tego projektu.

Na specjalnej platformie internetowej www.darna100.pl rejestrowane będą inicjatywy, które budują wśród uczestników poczucie wspólnoty i solidarności. Przylą-

czyć się może każdy: osoby indywidualne, instytucje, stowarzyszenia i wspólnoty. Stworzona została specjalna mapa, na której umieszczone będą służące temu działania.

Włączmy się i my w tę akcję! Wzniesimy duchowy pomnik dla św. Jana Pawła II. Niech ten szczególny rok Jubileuszu Jego urodzin nie przebiegnie tylko pod znakiem konferencji, wystaw, które się skończą i tak naprawdę niewiele po nich pozostanie. Najwyżej jakaś książka, która będzie zalegała na półkach bibliotek...

Ma to być oddolny wyraz wdzięczności nas, Polaków, rozsianych po całym świecie, za jego życie, za to, co zrobił dla nas, Kościoła i całego świata.

Organizatorami akcji „Dar na Stulecie” są Stowarzyszenie Lednica 2000, Centrum Myśli Jana Pawła II, Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II, Stowarzyszenie „Środowisko ks. Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II” i Instytut Tertio Millennio.

**Opr. na podstawie KAI
dk. dr Jacek Jan Pawłowicz**

Rewelacyjne odkrycie na Żytomierszczyźnie

W Cudnowie w obwodzie żytomierskim znaleziono żeliwną płytę nagrobną polskiego i białoruskiego pisarza i poety, twórcy narodowej literatury białoruskiej, Jana Barszczewskiego (1781-1851), urodzonego w okolicach Połocka.

Na niezwykle znalezisko natknął się właściciel działki w Cudnowie pan Anatol. Jak opowiada, robiąc na początku obecnego stulecia na swoim podwórku wykop pod instalację gazową, znalazł starą żeliwną płytę. Była pokryta grubą warstwą rdzy i ważyła około 35 kg. Nie zdając sobie sprawy z jej wartości, zostawił ją w kącie podwórza, i tak przeleżała prawie 17 lat.

Z czasem wiatr, śnieg i deszcz naruszyły rdzę i litery stawały się coraz wyraźniejsze, aż w końcu oczom mieszkańców posesji ukazał się napis. Córka gospodarza Oleńka starannie przepisała jego treść i zaczęła szukać odpowiedzi w Internecie. Pomogła jej w tym znajomości języka polskiego, którego dziewczynka uczyła się w kościele. Jej poszukiwania doprowadziły ją do pisarza i poety Jana Barszczewskiego, autora zbioru „Szlachcic Zawalnia, czyli Białoruś w fantastycznych opowiadaniach”, który pod koniec życia zamieszkał w majątku Rzewuskich w Cudnowie i tam zmarł.

Znalezisko sprowadziło do miasteczka dziennikarkę kanału telewizyjnego „1+1” Olenę Kuznecową, prof. Włodzimierza Jerszowa i prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorię Laskowską-Szczur. Zwróciło również uwagę mieszkańców Cudnowa: Lilii Ostropilec, etnografa Jurija Gajdasza, ks. Mirona Szalawińskiego oraz zastępcy burmistrza Natalii Korchuk.

Profesor Jerszow podkreślił, że płyta nagrobna Jana Barszczewskiego ma ogromną wartość historyczną, ponieważ zasadniczo zmienia wiedzę na temat daty przyjścia na świat pisarza oraz pozwala potwierdzić dokładną datę jego śmierci. Opierając się na treści napisu można teraz z dużą dozą pewności uznać, że prawdziwą datą jego narodzin jest rok 1781, a nie – jak dotychczas sądzono – rok 1790 albo 1794 lub 1796, a nawet 1799.

Co do daty śmierci Barszczewskiego również nie było zgody. Jedni za dzień zgonu podawali 28 lutego (według kalendarza juliańskiego), inni 11 (lub 12) marca (według kalendarza gregoriańskiego) 1851 roku. Tymczasem na epitafium nagrobnym jest data 28 lutego 1851 roku. Czy więc chodzi o datę podaną według kalendarza juliańskiego (prawosławne-

Ze znaleziskiem w Cudnowie zapoznała się społeczność polska / Польська громада ознайомила з чуднівською знахідкою

go)? Czy też może 28 lutego był rzeczywistą datą śmierci pisarza, a 11 marca datą jego pogrzebu? Ta druga hipoteza wydaje się bardziej prawdopodobna, gdyż niby dlaczego miano by podawać datę śmierci według kalendarza prawosławnego?

Profesor Jerszow ujawnił również, że pod koniec lat osiemdziesiątych poszukiwał grobów Jana Barszczewskiego i Henryka Rzewuskiego na miejscowym cmentarzu katolickim, jednak bez rezultatu. „Pomyślałem - mówił profesor – że na zawsze straciliśmy te groby. A dzisiaj takie odkrycie! Jednak wymaga to jeszcze dokładnych badań i analiz!”.

Cudnowski etnograf Jurij Gajdasz stwierdził, że w miejscu, w którym znaleziono tablicę, w ubiegłym stuleciu istniał stary polski cmentarz, jednak nic już z niego nie pozostało.

Na pierwszy rzut oka napis znajdujący się na odnalezionej tablicy wydaje się trudny do odczytania, gdyż odbiega słownictwem od współczesnego języka polskiego. Doktor teologii, ks. dk Jacek Jan Pawłowicz na podstawie przesłanych mu zdjęć odczytał go w następujący sposób:

**„JAN BARSZCZEWSKI
MIŁOSNIK BOGA
NATURY I LUDZI PISARZ
NATCHNIEN J CZUCIA.
ŻYŁ CNOTLIWIE LAT 70.
UMARŁ 28 LUTEGO 1851 ROKU”.**

Epitafium napisane jest staropolszczyzną, stąd też użyta jest jako łącznik

wyrazowy litera „j” przed słowem „czucia” zamiast litery „i”. Używano ich zamiennie, co zresztą jest widoczne w samym napisie gdzie występuje też litera „i”, którą wymawiano jako „ji”.

W słowie „żył” również nie ma kropki nad literą „z”. Podobnie jak nad literami „s” i „n” w słowach „miłośnik” i „natchnien” nie ma znaków diakrytycznych. Jak podają źródła w przypadku majuskuł (wersalików) brak diakrytu nad dużymi literami był tolerowany (podobnie jak to jest obecnie w języku francuskim) w polskich drukach co najmniej do XIX wieku.

Przekładając napis tablicy na współczesny język polski można ją odczytać w następujący sposób: „Jan Barszczewski. Czciiciel (lub miłujący) Boga, przyrodę i ludzi. Pisarz natchniony i wrażliwy. Żył cnotliwie (lub uczciwie) lat 70. Zmarł 28 lutego 1851 roku”.

Dla polskiej społeczności Żytomierszczyzny jednym z priorytetów zawsze było zachowanie dziedzictwa kulturowego ojczyzny. Dlatego też, kierując się jej wartością historyczną, jednogłośnie postanowiono wykupić tablicę nagrobną od właściciela, by poddać ją renowacji i dalszym badaniom. Docelowo odnowiona tablica ma zawisnąć w miejscu wskazanym przez cudowską wspólnotę. Prawdopodobnie będzie to ściana kościoła katolickiego pw. Znalezienia Krzyża Pańskiego.

Wiktorija Laskowska-Szczur

Сенсаційна знахідка на Житомирщині!

Сьогодні місто Чуднів Житомирської області привернув велику увагу вчених та громадськості України, Білорусі та Польщі: знайдена чавунна надмогильна плита видатного письменника польсько-білорусько-українського пограниччя, зачинателя нової білоруської літератури Яна Баршчевського (1781 - 1851).

Власник подвір'я Анатолій розповів, що копаючи траншею для прокладення газової труби, він раптово знайшов та викопав чавунну плиту. Знахідка була покрита іржею і важила біля 35 кг. Він поклав плиту на подвір'ї, і так вона пролежала майже 17 років. Коливання погоди: вітер, сніг, дощ, який змив іржу і з небуття почав проявлятися напис! Дочка господаря Оленка старанно переписала букви та почала шукати відповіді в Інтернеті. Допомогло дівчинці у пошуках знання польської мови, яку вона вивчала у костьолі. Так її пошук привів до письменника Яна Баршчевського, який перед смертю чотири роки проживав у Чуднові.

Чуднівська знахідка негайно покликала до районного центру журналістку республіканського телевізійного каналу «1+1» Олену Кузнецову, проф. Володимира Єршова та голову ГО «Житомирської обласної Спілки поляків України» Вікторію Ляковську-Щур. Сенсація привернула увагу також місцевої спільноти – Лілії Остропілець, краєзнавця Юрія Гайдаша, ксьондза о. Мирона Шалавінського РКЦ, заступника міського голови Наталії Корчук.

Проф. В. Єршов зазначив, що знахідка має велику історичну вартість, адже кардинально змінює відомості про дату народження Яна Баршчевського. На підставі інформації на чавунній плиті тепер можемо з великим ступенем вірогідності встановити справжній рік його народження - це 1781 р. та підтвердити дату смерті. До сьогоднішнього дня вважались можливими датами народження 1790, 1794, 1796 та навіть 1799 роки, а датою смерті 28 лютого за старим стилем або 12 березня 1851 р. за новим. Також професор розповів, що шукав поховання Яна Баршчевського та Генріха Ржевуського разом зі студентами ще наприкінці 1980 - х років серед залишків чуднівського католицького кладовища, але все було безрезультатно. «Я вважав, - продовжує вчений, - що ми назавжди втратили їх могили. А сьогодні така знахідка! Але вона потребує ретельного дослідження та аналізу!».

Jan Barszczewski (1781-1851) / Ян Баршчевський (1781-1851)

Чуднівський краєзнавець Юрій Гайдаш повідомив, що саме на цьому місці, де знайшли надгробну таблицю, у позаминулому столітті містилося старе польське кладовище, про яке сьогодні взагалі ніщо не нагадує.

При первинному вивченні напису на могильній плиті, увагу привертають слова, які з першого погляду важко зрозуміти і не вживаються у сучасній польській мові. Доктор богослов'я, кс. дк. Яцек Ян Павлович прокоментував: «Напис на чавунній таблиці зроблений старопольською мовою:

„JAN BARSZCZEWSKI
MIŁOSNIK
NATURY I LUDZI
PISARZ
NATCHNIEN

J CZUCIA. ŻYŁ CNOTLIWIE LAT 70.
UMARŁ 28 LUTEGO 1851 ROKU”.

Звідти також сполучник буква „j” (й) перед словом „czucia” (почуття) замість літери „i”. Їх використовували як взаємозамінні, що крім того видно і в тому ж самому написі, де також з'являється буква „i”. Флексійно вимовляється як „ji” (йі).

У слові „ŻYŁ” (жив) також немає літери „Ż” з крапкою. Так само, як і букви „Ś” і „Ń” в словах „шанувальник” і „натхнення”. Згідно з джерелами у справі про майбутню (wersalików) відсутність діакрити над великими літерами допускається (як це тепер у французькій мові) у польських печатках принаймні до XIX століття.

Żeliwna płyta należąca pisarzowi Janowi Barszczewskiemu / Чавунна плита з могили письменника Яна Баршчевського

Перекладаючи текст на сучасну польську мову, можемо прочитати його таким чином:

Jan Barszczewski. Czciel (lub miłujący) Boga, przyrodę i ludzi. Pisarz natchniony i wrażliwy. Żył cnotliwie (lub uczciwie) lat 70. Zmarł 28 lutego 1851 roku»

Переклад на українську мову: «Ян Баршчевський. Люблячий Бога природу і людей. Письменник натхнений і чутливий. Прожив благочестиво 70 років. Помер 28 лютого 1851 року».

Для польської громади Житомирщини одним з пріоритетних напрямків завжди було й є збереження культурного надбання батьківщини. Тому одностайно було вирішено викупити надгробну плиту у власника, яка є історичною цінністю, з метою її подальшої реставрації, вивчення та встановлення у визначеному чуднівською громадою місці, імовірно це буде стіна католицького храму храму Відшукання Господнього Хреста.

Вікторія Ляковська-Щур,
голова ГО «Житомирська обласна
Спілка поляків України»

Świętowanie Dnia Polonii i Polaków za Granicą w Żytomierzu

Msza święta, koncert, złożenie kwiatów i zniczy przed pomnikiem św. Jana Pawła II, wycieczka „Polski Żytomierz” oraz spotkanie w Centrum Polskim – tak polska społeczność miasta obchodziła swoje święto. W uroczystościach wzięli udział prezesi organizacji polskich, nauczyciele, siostry zakonne, uczniowie i mieszkańcy.

Uroczystości poświęcone Dniowi Polonii i Polaków za Granicą oraz Konstytucji 3 maja, zorganizowane 3 maja, rozpoczęła msza święta dziękczynna w intencji Polonusów w kościele katedralnym św. Zofii. Odprawił ją ks. prałat Krzysztof Gołąbek, proboszcz parafii katedralnej w Rzeszowie (Polska) w koncelebry z ks. dziekanem Witalijem Bezszykury, proboszczem katedry św. Zofii w Żytomierzu. Homilię wygłosił ks. Krzysztof Gołąbek.

Świąteczny koncert zatytułowany „Łączy nas Ojczyzna – Polska” wypełnił występ rzeszowskiego Katedralnego Chóru Chłopięco-Męskiego „Pueri Cantores Resovienses” pod dyrekcją Marcina Florczaka, który zaprezentował pieśni patriotyczne. Publiczność nagrodziła artystów gromkimi brawami.

Zarówno słuchaczom, jak i chórowi serdeczne życzenia i gratulacje złożyli: kierownik Wydziału ds. Religii i Mniejszości Narodowych Obwodowej Administracji Państwowej Aleksander Piwowarski i prezes Katolickiego Towarzystwa Śpiewaczego – Katedralnego Chóru Chłopięco-Męskiego Stanisław Żyracki. Słowa podziękowania skierował do gości ks. proboszcz Witalij Bezszykury.

W ramach obchodów zostały zorganizowane dwie wycieczki: do Muzeum Kosmonautyki oraz „Polski Żytomierz”, którą poprowadziła dr Irena Kopoć. Młodzież zapoznała się z historią Polaków z Żytomierza oraz oddała hołd wielkim rodakom spoczywającym na Cmentarzu Polskim.

Młodzież z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy ŻOZPU wykonała ręcznie świąteczne kartki z życzeniami. Autorzy najlepszych prac otrzymają nagrody.

Święto Polonii i Polaków za Granicą jest obchodzone na całym świecie. Szacuje się, że poza granicami Polski żyje około 20 milionów osób narodowości polskiej. Polska mniejszość narodowa na Żytomierszczyźnie stanowi znaczny procent ludności, co wynika z historycznej sytuacji geopolitycznej i geograficznej. Mimo wielu kilometrów, jakie dzielą obwód żytomierski od Polski, mimo represji carskich

Uroczystości Dnia Polonii i Polaków za Granicą w Żytomierzu / Учасники урочистих заходів у Житомирі до Дня полонії та поляків закордоном

Chór Chłopięco-Męski „Pueri Cantores Resovienses” pod dyrekcją Marcina Florczaka / Чоловічий хор „Pueri Cantores Resovienses” під керівництвом Марціна Фльорчка

i sowieckich wobec Polaków na Ukrainie, Polacy nie tylko nie zapomnieli o swoich korzeniach, ale pielęgnowali swój język ojczysty, tradycje i kulturę polską.

„Z okazji Dnia Polonii i Polaków za Granicą dziękuję państwu za oddanie sprawom Ojczyzny, za to, że broniliście państwo swojej wiary, pielęgnowaliście polską mowę, kulturę i tradycje w strasznych czasach represji! Za to wszystko należą się państwu słowa uznania

i szacunku! Bóg zapłać!” – podziękowania w imieniu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie złożyła Wiktoria Laskowska-Szczur.

Działanie było współfinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja.

Redakcja

Концерт Галови в сали widowiskowej Domu Kultury w Horoszowie /
Гала-концерт в Хорошевському будинку культури

XVI Фестиваль дитячої творчості та польської культури «Бо світ – це ми»

28 травня 2019 року в приміщенні Хорошівського будинку культури відбувся XVI фестиваль дитячої творчості та польської культури «Бо світ – це ми».

Це свято уже традиційно організовує та проводить культурно-просвітницька Спілка поляків ім. Владислава Реймонта, відділ культури та туризму Хорошівського ОТГ при підтримці Генерального Консульства РП у Вінниці, Житомирської Обласної Спілки поляків України на базі Хорошівського будинку культури (директор Зофія Райковська). Цьогоріч свято було приурочене Дню захисту дітей та проведене у співпраці з відділами Хорошівської селищної ради. Учасниками свята стали діти навчальних закладів Хорошівської об'єднаної громади, Нової Борової та сіл району, а також м. Житомира.

У рамках свята діти мали змогу позмагатися з дорослими під час забігу на 500 метрів, флеш-моб організував всіх бажаючих потанцювати, а самих маленьких привабило малювання на асфальті. Спортивними іграми було охоплено максимально самих сміливих завзятих та рухливих дітей. За власними бажаннями дітлахи були учасниками майстер-класу перукарського мистецтва, виробів з картону, розмальовок на мольбертах. Поліцейські влаштували показові дійства з макетами зброї та спецзасобів, працівники ДСНС ознайомили з пожежною технікою, що для дітей було надзвичайно цікаво.

Podziękowanie dla organizatorów /
Подяка для організаторів

Протягом свята присутні могли ознайомитися з виставкою робіт конкурсу для дітей з інвалідністю «Повіри у себе і в тебе повірять інші».

Завершилося свято гала-концертом фестивалю «Бо світ – це ми!» за участю танцювальних та співочих дитячих колективів Хорошева, Житомира, Нової Борової, с.Рижани. Цей концерт продемонстрував нові спільні творчі проекти наших колективів. Такі як пісня «Такі кгај» у виконанні Зразкового дитячого ансамблю «Кольорові пташки» під кер. Заслужених діячів польської культури

Олега та Жанни Шишкіних та під акомпанемент інструментального ансамблю родини Райковських та викладачів музичної школи Сергія Сержанського та Миколи Федоровича. Виступ наймолодших учасників віком від 3 до 6 років студії танцю «Кристал» кер. Єлизавета Александрова. Соліст Віталій Райковський зворушив своєю майстерністю виконанням пісні Чеслава Немана «Dziwny jest ten świat» – найскравішого польського виконавця духовної поезії та представника європейського прогресивного року.

Як завжди радо зустрічали глядачі виступи наших знаменитих майстрів, переможців всеукраїнських фестивалів та конкурсів – Дитячої театральної студії «Феєрія» (кер. Ірина Сивінська) та групи аеробіки спортивної школи під керівництвом Наталії Козаченко.

«Полонез A-dug» Станіслава Мюнюшка наші гості з Житомира – ансамбль «Короліски» під керівництвом Заслуженого діяча польської культури Ірени Світельської присвятили 200-річчю від дня народження видатного польського композитора. Ще у їх виконанні ми мали можливість милуватися запальним «Краков'яком» та «Полькою-трамблянкою». Вперше для нас утрюх співали дівчата: дует у складі Протосевич Яни та Сидоренко Дар'ї Рижанської гімназії та солістка ансамблю «Кольорові пташки» Анастасія Устимович. Класичну музику особливо талановито та привабливо виконали вихованці музичних шкіл нашого району. Фортепіанний дует Хорошівської музичної школи у складі Райковського Нікити та Могиленко Алли (кл.викладача Віти Анатоліївни Глущенко) та ансамбль сопілкарів під кер. Олега Петровича Шишука і концертмейстера Жанни Петрівни Бенедюк. Новоборівську музичну школу представляла Власюк Оксана (фно), а „Мелодія ля-мінор» Мирослава Скорика у виконанні викладачів Ніни Володимирівни Шевчук (скрипка) та Суворової Людмили Михайлівни (фортепіано) заворожувала присутніх. Також приємним сюрпризом був виступ Яни Кравченко та учениць Новоборівської гімназії (кер Л.М.Суворова).

«Кольорові пташки» виконали твір сучасного польського композитора Хуберта Ковальського «Во Bóg tak ukochał nas» з інструментальним супроводом, що стало відкриттям нової творчої грані ансамблю. Передували фестивалю конкурс читців (наймолодшим учасником був Валентин Чепель, 5 років) та конкурс малюнків.

Подяки керівникам колективів вручила Надія Петрівна Осадчук – представник Хорошівської ОТГ. З привітальним словом звернулась пані Вікторія Ляковська-Щур, голова ЖОСПУ. Всі діти під час проведення свята поласували солодощами, отримали дипломи, призи та подарунки.

Від імені організаторів святкових заходів хочемо подякувати за фінансову підтримку Генеральному Консульству РП у Вінниці, Хорошівській об'єднаній територіальній громаді, Голові ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» пані Вікторії Ляковській-Щур, Агенції праці WORK LIFE (Warszawa).

Жанна Шишкіна

**Podczas festiwalu odbyły się konkursy plastyczne /
В рамках фестивалю відбулися конкурси з малювання**

**Krakowiak w wykonaniu zespołu Koroliski /
“Краков'як” у виконанні ансамблю Короліски**

**Flesh mob w wykonaniu młodzieży /
Флешмоб у виконанні молоді**

W śniadaniu modlitewnym w Żytomierzu uczestniczyli członkowie Rady Kościołów Chrześcijańskich Żytomierszczyzny, władze, radni miasta oraz organizacje społeczne / На молитовному сніданку були присутні представники Ради християнських церков Житомирщини, влади, громадських організацій, депутати міста

Śniadanie modlitewne w Żytomierzu

Jego uczestnicy modlili się o zwycięstwo i pokój na Ukrainie, powrót ziem ukraińskich, o żołnierzy, rannych i jeńców, o przywódców państwa, sieroty, osoby o specjalnych potrzebach, rodziny, system edukacji, o błogosławieństwo dla Ukrainy.

Śniadanie modlitewne było poświęcone Międzynarodowemu Dniowi Dziecka

i Rokowi Rodziny na Ukrainie. Uczestniczyli w nim Rada Kościołów Chrześcijańskich Żytomierszczyzny, przedstawiciele wyznań i religii, władz miejskich i obwodowych, organizacji i stowarzyszeń publicznych, rektorzy uniwersytetów, żołnierze, dziennikarze. Był także amerykański kongresmen Tim Walberg. Wydarzeniu towarzyszył koncert w wykonaniu uczniów szkół muzycznych miasta.

Śniadania modlitewne odbywają się w wielu demokratycznych krajach świata. Tradycja ich organizowania istnieje też w Parlamencie Europejskim. Są okazją do wzniesienia się ponad aktualne spory, platformą zjednoczenia polityków, urzędników, osób publicznych, biznesmenów wokół wartości duchowych i biblijnych.

www.zozpu.zhitomir.net

Молитовний сніданок у Житомирі

У Житомирі разом молилися за Перемогу і Мир в Україні, повернення українських земель, за військовослужбовців, усіх поранених і полонених, за лідерів та владу України, за сиріт, людей з особливими потребами, сім'ю в Україні, молодих лідерів, ефективну систему освіти, благословенні України.

Молитовний сніданок присвячений Міжнародному дню захисту дітей, Року сім'ї в Україні. У заході взяли участь Рада Християнських церков Житомирщини та представники релігійних конфесій, міської та обласної влади, депутатського корпусу, громадських організацій та об'єднань, ректори ВНЗ міста, військовослужбовці, ЗМІ. Також до Житомира завітав Конгресмен США Тім Уолберг.

У заході також також прозвучали музичні твори у виконанні учнів музичних шкіл міста.

Американський конгресмен Тім Уолберг учасників молитовного сніданку в Житомирі

www.zozpu.zhitomir.net

Pożegnanie roku szkolnego 2018/2019

29 maja w Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie na zakończenie roku szkolnego odbyła się uroczystość „Żegnaj, szkoło!”. Impreza została przeprowadzona w gościnnych progach Żytomierskiej Biblioteki Obwodowej.

Uczniowie i ich rodzice długo przygotowali się do tej uroczystości, wszak zakończenie kolejnego roku nauki jest zawsze wzruszającym momentem. W tym roku szkołę, do której uczęszcza około 600 osób, na zawsze pożegnało 30 maturzystów.

Na początku głos zabrała prezes ŻOZ-PU Wiktoria Laskowska-Szczur, która serdecznie powitała przybyłych. Działalność placówki zaprezentowali uczniowie po czym rozpoczął się program artystyczny przygotowany pod kierunkiem nauczycielki Wiktorii Zubarewej. Złożyły się nań utwory poetyckie oraz polskie pieśni i tańce w wykonaniu Zasłużonego dla Kultury Polskiej Zespołu Ludowego „Koroliski” (pracującego pod kierunkiem Zasłużonej dla Kultury Polskiej Ireny Świłtelskiej), Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek „ModernPol” (pod kierownictwem Wiktorii Zubarewej), Polskiego Zespołu Wokalnego „Stokrotki” (prowadzonego przez Natalię Zubarewą) i Polskiego Zespołu Wokalnego „Misericordia” (pod kierunkiem Olgi Kolesowej).

Warto nadmienić, że uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej osią-

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego /
Учні польської суботньо-недільної школи ім. І. Я. Падеревського

gnęli bardzo dobre wyniki w nauce, zostali laureatami i zwycięzcami różnych konkursów, festiwali oraz olimpiad z języka polskiego, literatury i historii Polski, zarówno lokalnych, jak i krajowych oraz międzynarodowych. Podopieczni placówki chętnie biorą aktywny udział w akcjach charytatywnych oraz sprzątają Cmentarz Polski. Na wakacje wyjeżdżają na kolonie do Polski. Wszystko to nie byłoby możliwe bez owocnej współpracy ŻOZPU, grona pedagogicznego, rodziców i uczniów.

W szkole pracują nauczyciele Wiktoria Zubarewa, Olena Staniszevska oraz Anetta i Andrzej Piotrowicz skierowani przez ORPEG.

Uczniowie serdecznie dziękowali prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, nauczycielom i rodzicom za przekazaną wiedzę, za

trud wychowywania, a także za otaczanie opieką w ciężkich chwilach. Na zakończenie wszyscy zaśpiewali „Rotę”, a prezes Wiktoria Laskowska-Szczur podziękowała tym, którzy aktywnie włączali się w życie szkoły, wspierali ją. Następnie życzyła obecnym uczniom, rodzicom, nauczycielom i zaproszonym gościom słonecznych, radosnych, a przede wszystkim bezpiecznych wakacji.

Uczniowie otrzymali upominki, a na wszystkich czekał poczęstunek.

Działanie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego jest współfinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji Wolność i Demokracja.

Wiktoria Zubarewa

Nauczyciele, prezesi, rodzice i uczniowie pożegnali rok szkolny 2018/2019 /
Вчителі, голови організації, батьки та учні на урочистому “Останньому дзвінку” 2018/2019

Uroczysta inauguracja VIII Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych /
Інавгурація VIII Світового з'їзду полонійних вчителів

VIII Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych w Toruniu

W staromiejskim ratuszu w Toruniu 13 czerwca odbyła się inauguracja VIII Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych „Wschód, Zachód – Łączy nas Polska”. Wzięli w nim udział nauczyciele szkół polskich i polonijnych oraz doradcy Lokalnych Ośrodków Metodycznych z 28 krajów, pięciu kontynentów.

Uroczystego otwarcia dokonał niedawno mianowany minister edukacji narodowej Dariusz Piontkowski. Na uroczystość przybyli też: Anna Zalewska, europoseł, do niedawna minister edukacji narodowej, Janina Sagatowska, przewodnicząca senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polonią i Polakami za Granicą, Małgorzata Kopiczko, senator reprezentująca Komisję Nauki, Edukacji i Sportu, i dr Jarosław Szarek, prezes Instytutu Pamięci Narodowej. W roli gospodarzy wystąpili prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski oraz prezydent Torunia Michał Zaleski.

Podczas inauguracji Zjazdu wyłoniono zwycięzców organizowanego przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” konkursu Polonijny Nauczyciel Roku. Zostali nagrodzeni w trzech kategoriach: szkół społecznych, Szkolnych Punktów Konsultacyjnych oraz szkół działających w sys-

temie oświaty danego kraju. W tegorocznej edycji konkursu laureatami zostali: Maria Półtorak, socjolog, nauczycielka wiedzy o Polsce z Paryża, Daniel Zatorski, nauczyciel języka polskiego i wiedzy o Polsce w Kazachstanie, Julia Sierkowska, dyrektor Polskiej Szkoły Sobotniej na Ukrainie.

Nagrodę Specjalną w konkursie Polonijny Nauczyciel Roku otrzymała była minister edukacji Anna Zalewska – za zainteresowanie problemami oświaty polonijnej i czynny udział w zjazdach, konferencjach i dyskusjach (dzisiejsza obecność była tego przykładem), za wdrażanie projektów służących oświacie polonijnej w zakresie wsparcia metodycznego, dzięki którym przeszkolono ponad 3 tysiące nauczycieli, wdrożenie projektu Rodzina Polonijna oraz rozpoczęcie prac nad regulacjami umożliwiającymi awans zawodowy dla nauczycieli polonijnych. Minister, zapewniała w przemówieniu, że nadal będzie wspierała oświatę polską poza granicami kraju tyle tylko, że jako europosłanka.

RODZINA, SZKOŁA I KOŚCIÓŁ

Tematem głównym tegorocznego Zjazdu były trzy filary polskości poza granicami: rodzina, szkoła i kościół. Jak podkreślali organizatorzy, są to obszary

życia, bez których trudno wyobrazić sobie Polaków na obczyźnie, jednak nie należy zapominać, iż ten chwalebny, tradycyjny model może być zagrożony i tylko od nas zależy, czy przetrwa próbę czasu.

Okolicznościowe wystąpienia mieli europosłanka Anna Zalewska, prezes IPN dr Jarosław Szarek, prof. Jerzy Bralczyk i Jolanta Tatar.

ORŁY NIEPODLEGŁOŚCI

Tadeusz Pilat, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, wręczył senator Janinie Sagatowskiej najwyższe wyróżnienie reprezentowanej przez siebie organizacji – Orły Niepodległości.

Po laudacji laureatka wygłosiła okolicznościowy wykład „Rodzina, szkoła i kościół filarem polskości poza granicami Rzeczypospolitej”, w trakcie którego podzieliła się ze słuchaczami swoim wieloletnim doświadczeniem w kontaktach z polską i polonijną oświatą oraz wartościami konstytuującymi tożsamość Polaków i Polonii na obczyźnie.

Część oficjalną inauguracji Zjazdu zakończył koncert.

Drugi dzień Zjazdu rozpoczął się omówieniem działań państwa polskiego na rzecz oświaty polonijnej. Złożyły się nań wystąpienia pod wspólnym tytułem

„Oświata polska za granicą w polityce państwa polskiego, kierunki i priorytety wsparcia”. Następnie zebrani wysłuchali o „Kształtowaniu tożsamości narodowej oraz kulturowej w warunkach emigracyjnych”.

SZKOŁY POLONIJNE I POLSKIE ZA GRANICĄ. STAN OBECNY I PERSPEKTYWY ROZWOJU

W bloku tematycznym traktującym o szkolnictwie polonijnym i polskim za granicą referowano m.in. „Wybrane elementy funkcjonowania szkół polonijnych i polskich za granicą – część pierwsza raportu z przeprowadzonych badań”, „Prognozy rozwoju szkolnictwa polonijnego i polskiego za granicą według organizacji i instytucji oświatowych z zagranicy pracujących na rzecz utrzymania polskości” oraz – szczególnie: szkoły prowadzone przez organizacje społeczne, szkoły z polskim językiem nauczania działające w obcych systemach edukacyjnych oraz nauczanie języka polskiego jako ojczystego w szkołach obcych systemów edukacyjnych

STOLIKI EKSPERCKIE

W przerwach między wystąpieniami i referatami uczestnicy Zjazdu mieli możliwość skorzystania z rozmów z ekspertami na temat: językowe dylematy nauczycieli polonijnych, Lokalne Ośrodki Metodyczne, nauczanie języka polskiego jako obcego, dotacje na działalność oświatową – źródła, procedury, terminy. Przedpołudniowe obrady zakończyła moderowana dyskusja z udziałem uczestników i ekspertów.

JAKOŚĆ WAŻNYM CZYNNIKIEM ROZWOJU SZKOŁY POLONIJNEJ I POLSKIEJ ZA GRANICĄ

Tematem popołudniowej debaty nauczycieli była jakość jako czynnik rozwoju szkoły. Przedstawiono drugą część raportu z przeprowadzonych badań „Wybrane elementy funkcjonowania szkół polonijnych i polskich za granicą”, rozmawiano o rodzajach, zadaniach i roli organów prowadzących szkoły w procesie oświatowym, znaczeniu dyrektora, rady pedagogicznej, rady rodziców, samorządu uczniowskiego – ich miejsca i znaczenie w procesie nauczania, o nauczycielu polonijnym i polskim za granicą – kwalifikacjach, wiedzy i umiejętności (rekomendowane standardy w teorii i praktyce), roli pasji i kreatywności na przykładzie Polonijnego Nauczyciela Roku 2019, wreszcie o narzędziach wspierających pracę nauczyciela: metody, podręczniki, pomoce. Całość zwieńczyła gorąca dyskusja, którą, niestety, należało nieco dyscyplinować,

Zwycięzcy konkursu Polonijny Nauczyciel Roku 2019 / Переможці конкурсу "Полонійний вчитель року" 2019

Tadeusz Adam Piłat wręczył nagrodę senator Janina Sagatowska od Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych / ТADEУШ АДАМ ПІЛАТ вручив сенаторці Яніні Саґатовській нагороду від Голови Європейського Союзу Полонійних Спільнот

wać, bo zapewne toczyłaby się do późnego wieczora.

METODY AKTYWIZUJĄCE

Całodzienna dyskusja o zagadnieniach oświaty polonijnej przy wysokiej temperaturze, zarówno powietrza, jak też dysputy, może wymagać – zwłaszcza pod koniec dnia – metod aktywizacyjnych, zastosowanych – tym razem wyjątkowo – w stosunku do nauczycieli. Udało się – interakcja sali była bezbłędna i pełna zaangażowania!

SZKOŁA 6.0

Po południu przyszedł czas na omówienie nowego projektu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – Szkoła 6.0. To projekt tworzący platformę współpracy pomiędzy polskimi i polonijnymi środowiskami oświatowymi w celu wzajemnego rozwoju, podnoszenia jakości oraz popularyzowania wiedzy o Polsce, języku, kul-

turze i historii poza granicami oraz historii i dorobku Polonii i Polaków żyjących za granicą w społeczeństwie polskim. Nazwa nawiązuje do najwyższej oceny stosowanej w polskim systemie edukacyjnym oraz szacunkowej liczby Polaków zamieszkałych w kraju i za granicą obliczanej na 60 milionów. Jest symbolicznym podkreśleniem wagi jakości w nauczaniu oraz roli, jaką placówki oświatowe odgrywają w procesie podtrzymywania polskości. Projekt jest prowadzony przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia Wspólnota Polska we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Senatem RP.

ZAMKOWE SPOTKANIE Z HISTORIĄ

Krzyżacy w Toruniu... Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego pojawił się w okolicach obecnego Torunia prawdopodobnie na początku

1228 roku. Niewielka grupa pod dowództwem Filipa z Halle licząca dwóch braci zakonnych, którym towarzyszył oddział knechtów obsadziła gród zwany w tradycji krzyżackiej Vogelsang (Ptasi Śpiew). Ów gród leżał na lewym brzegu Wisły naprzeciw dzisiejszych relikwów zamku krzyżackiego. Wiosną 1230 roku przybyła druga grupa braci zakonnych i połączywszy się z oddziałem Filipa z Halle pod przewodnictwem Hermana von Balka zajęła gród w Nieszawie. Warownia ta została oddana braciom zakonnym przez księcia Mazowsza i Kujaw Konrada Mazowieckiego. Leżała naprzeciw dzisiejszej miejscowości Stary Toruń. Tam też uczestnicy Zjazdu udali się po całodziennych obradach. Czekały ich pokazy walki braci zakonnych, historia wyzierająca z każdej cegły.

„Co dzień przestrzegam, jak młódź cierpi na tem, że nie ma szkół uczących żyć z ludźmi i światem” – mawiał zatroskany Adam Mickiewicz.

Tego dylematu nie mają obecni nauczyciele. Dziś w dyspozycji jest szerokie spektrum narzędzi i metod nauczania zarówno w szkole jak i – na zasadzie kontynuacji – w domu. Pozostaje oczywiście kryterium wyboru, co nie jest zadaniem łatwym, zważywszy, że trzeba dostosować podawane treści do kompetencji językowych, uwarunkowań kulturowych, wieku itd.

„Od modlitewnika babci do gier edukacyjnych”, czyli jak efektywnie wspierać polskość w środowisku rodzinnym. To poranny temat trzeciego dnia Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych.

Tematy szczegółowe: Przykładowy katalog literatury dziecięcej i młodzieżowej, gry edukacyjne, „Dawniej to było” – pakiet edukacyjny do nauczania historii oraz „Szkoła uczenia” dla rodziców.

ASYMILACJA, INTEGRACJA, ADAPTACJA, SEPARACJA

O walorach i wadach asymilacji, integracji, adaptacji i separacji w aspekcie rodzimych i zastanych w nowej rzeczywistości migracyjnej, wzorców kulturowych to temat kolejnego wykładu Zjazdu. Społeczeństwo pochodzenia wyposaża nas we wzorce, wartości. Problemem jest połączenie ich z nową, zewnętrzną rzeczywistością kraju zamieszkania. Wiele zależy od sfery życia, w jakiej funkcjonujemy. Dominująca aktywność decyduje o łatwości asymilacji i integracji – przykładem jest środowisko pracy, które sprzyja zbliżeniu z inną kulturą lub skazuje – w większości przypadków – na separację – czego przykładem jest religia, bardzo osobisty kontekst kulturowy uwikłany w specyficzną i nieprzekładalną symbolikę.

Uczestnicy i organizatorzy VIII Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych / Учасники та організатори VIII Світового з'їзду полонійних вчителів

Spotkania w przerwach między obradami / Зустрічі в перервах між дискусіями

PANELE I WARSZTATY EKSPERCKIE

„Geniusz to 1 proc. inspiracji i 99 proc. potu” mawiał Thomas Edison. Kierowaną myślą uczestnicy Zjazdu podjęli – mimo porażająco wysokiej temperatury powietrza – wysiłek pracy warsztatowej.

Podjęte tematy: „Dawniej to było” – jak pracować z pakietem edukacyjnym do nauczania historii w szkole polonijnej, Ścieżka awansu zawodowego nauczyciela polonijnego, Szkoła 6.0. - Mapa drogowa do sukcesu oświatowego, Lokalne Ośrodki Metodyczne szansą na wzmocnienie środowisk polonijnych, Efektywne pomoce dydaktyczne w szkole polonijnej.

KULTURALNY TORUŃ

„Dziejów miasta Torunia nie wygrzebuj z ksiąg starych, bo wystarczy się przejść ulicami, a odczytasz z łatwością, żywą miastą opowieść, tutaj przeszłość wrzeźbiła się w kamień” – Tak poznawać histo-

rię miasta Kopernika polecał poeta Tadeusz Śliwiak.

Uczestnicy Zjazdu zaś, po kolejnym dniu pracy, dyskusjach, wykładach, warsztatach i spacerze starówką mieli okazję poznać Toruń od jego kulturalnej strony, a wszystko to dzięki gościnności władz miasta, jego wspaniałym gospodarzom.

ZJAZDU NAUCZYCIELI POLONIJNYCH SESJA PLENARNA PODSUMOWUJĄCA

Sesja plenarna podsumowująca Zjazd to okazja do przypomnienia programów Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” wzmacniających oświatę polonijną i polską poza granicami, zgłoszenie wniosków, propozycji programowych, kierunków przyszłych działań i planów na kolejny Zjazd.

Za: Polonijna Agencja Informacyjna

Zakochani w poezji

W Żytomierzu 76 uczestników walczyło o laur pierwszeństwa w IV Konkursie Recytatorskim Poezji Polskiej im. Walentego Grabowskiego, odbywającym się z okazji 30-lecia działalności Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie.

W konkursowe szranki stanęły dzieci i młodzież z Kijowa, Żytomierza, Białej Cerkwi, Korostenia, Horoszoza, Marianówki oraz Rei uczące się języka polskiego w szkołach państwowych, przy polskich organizacjach lub parafiach.

Występy młodych adeptów sztuki deklamacji oceniało jury w składzie: prof. Iwona Niewiadomska, dr Wiktoria Zagórska-Antoniuk, mgr Mirosława Starowierow, mgr Wiktoria Laskowska-Szczur i Irena Świtelska, kierownik zespołu Koroliski. Jury brało pod uwagę pamięciowe opanowanie tekstu, poprawność i płynność recytacji, ekspresję i ogólne walory artystyczne.

Uczestnicy zostali podzieleni na trzy kategorie wiekowe.

Warto zaznaczyć, że deklamatorzy nie tylko perfekcyjnie nauczyli się na pamięć swoich wierszy, ale także dzięki pomocy nauczycieli wspaniale przygotowali artystyczną ich interpretację.

W kategorii 16-17 lat I miejsce za najlepsze wykonanie wywalczyła Diana Witiuk, II – Aleksandra Łutaj, III zajął Jerzy Podorożny. Wszyscy są uczniami Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie.

W kategorii 14-16 lat I miejsce zdobyła Waleria Słobodeniuk-Sira reprezentująca Żytomierskie Gimnazjum Humanistyczne nr 23, II – Oksana Rafałowska ze szkoły w Rei (rejon berdyczowski), na III miejscu uplasował się Wsewołod Gabruk, reprezentujący Szkołę Średnią nr 27 w Żytomierzu i Teatr Lalek ModernPol funkcjonujący przy ŻOZPU. Wyróżniona została Julia Makarenko z Polskiego Centrum Oświatowo-Kulturalnego w Białej Cerkwi.

W kategorii 10-14 lat I miejsce zajął Georgij Szałpacki z Kijowskiej Polskiej Asocjacji Młodzieżowej „Młodzi i kreatywni”, II – Mikołaj Perwak z Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Świetlica Polska” w Baranówce, III wywalczyła Aleksandra Bondarczuk, reprezentantka Szkoły Średniej nr 27 oraz Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie.

Prof. Iwona Niewiadomska, Rektor KUL, opowiada o uczelni / Проф. Івона Нев'ядомська, ректор ЛКУ, розповідає про вуз

Konkursantka Aleksandra Bondarczuk z Żytomierza / Конкурсантка Олександра Бондарчук з Житомира

Zwycięzcy i jurorzy IV Konkursu Recytatorskiego Poezji Polskiej im. Walentego Grabowskiego / Переможці та члени журі IV Декламаторського конкурсу польської поезії ім. Валентина Грабовського

Również w tej kategorii zostały przyznane wyróżnienia. Otrzymali je Margaryta Osowska i Antoni Leus (Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną działającą przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie), Anna Obodzińska (Ogólnokształcąca Szkoła Średnia nr 7 w Żytomierzu), Anastasja Serwyńska (Szkoła Ogólnokształcąca nr 5 w Korosteniu), Da-

sza Osipczuk (Ogólnokształcąca Szkoła Średnia nr 30 w Żytomierzu).

Zwycięzcy otrzymali dyplomy i nagrody (tablety, plecaki, T-shirty i in.), a wszyscy uczestnicy – upominki.

Konkurs zorganizował Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie przy wsparciu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

www.zozpu.zhitomir.net

Uczestnicy XX Międzynarodowej Akademii Polskiej Poezji, Tarnów 2019 /
Учасники XX Міжнародної Академії Польської Poezії, Тарнув 2019

XX Międzynarodowa Akademia Polskiej Poezji

W konkursie odbywającym się w dniach 14-19 maja pod patronatem prezydenta Tarnowa Romana Ciepeli wzięło udział 62 uczestników z Litwy, Węgier, Czech i Ukrainy. Projekt realizowany był w ramach opieki Senatu RP nad Polakami i Polonią za granicą.

Pobyt w Tarnowie wypełnił ciekawy program, na który złożyły się oprócz konkursu m.in. warsztaty, wycieczki do Krakowa i po Tarnowie. Podczas wyprawy do grodu Kraka obejmującej zwiedzanie Wawelu, Drogi Królewskiej, Sukiennic, kościoła Mariackiego i Starego Miasta młodzi Polacy poznawali swój kraj ojczysty. W Tarnowie oglądali jego zabytki architektury i kultury, odwiedzili Szkołę Podstawową nr 20 oraz spotkali się ze swoimi rówieśnikami.

Warsztaty literackie zapoznające z pięknem literatury przeprowadziła polonistka Hanna Krakowska. Nauczycielka Dorota Niedojadło zorganizowała zajęcia plastyczne, a specjalistka od muzyki Izabela Florek i choreografka Teresa Lamot prowadziły warsztaty taneczne.

Tego samego dnia dyrektor Zespołu Szkół Sportowych Andrzej Kot i opiekunowie grup, które przyjechały do Tarnowa, dyskutowali na temat problemów opiekuńczo-wychowawczych w pracy z młodzieżą szkolną w różnych krajach oraz realizacji kolejnych cykli Akademii Polskiej Poezji.

Wieczorem został rozstrzygnięty konkurs plastyczny. Jego tematem

przewodnim był wiersz Ignacego Krasińskiego „Przyjaciele”. Jury oceniało prace uczniów pod kątem odzwierciedlenia treści utworu oraz wkładu pracy i sprawności plastycznej. Po ogłoszeniu wyników odbyła się dyskoteka z udziałem uczestników Akademii i uczniów SP nr 20. Młodzież świetnie się bawiła, nawiązywała międzynarodowe kontakty, a wzajemne porozumiewanie się nie stanowiło dla nich żadnego problemu.

Czwartego dnia uczestnicy z poszczególnych krajów mieli możliwość zaprezentowania się podczas koncertu w Centrum Sztuki Mościce (CSM). Były występy wokalne, taneczne i słowno-muzyczne. Koncert rozpoczął się polonezem zatańczonym przez uczestników wszystkich ekip. Po obiedzie zaprezentowany został seans filmowy złożony z fragmentów polskich filmów.

18 maja w CSM odbył się konkurs recytatorski. Jurorzy podkreślali, że wartością samą w sobie jest obcowanie z poezją, kultywowanie mowy i kultury polskiej poza granicami kraju. Laureatów wyłoniło jury złożone z nauczycielek polonistek ze szkół tarnowskich: Anny Krakowskiej, Agnieszki Kowalskiej-Raszki i Laury Wojtarowicz.

Wszyscy uczestnicy i opiekunowie otrzymali dyplomy oraz upominki. Nagrodzeni i wyróżnieni recytatorzy oraz przedstawiciele placówek dostali tablety oraz sprzęt RTV. Na uwagę zasługuje fakt, każdy otrzymał limitowany album „Cud nad Wisłą”.

Tetiana Petrowska

VI Ogólnoukraiń

18 maja w Żytomierskim Narodowym Uniwersytecie Agroekologicznym odbyła się kolejna edycja dyktanda sprawdzającego znajomość polszczyzny, którego organizatorem jest Fundacja Wolność i Demokracja, organizatorem lokalnym zaś Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku. Dyktando z języka polskiego na Ukrainie” ma na celu promocję nauki języka polskiego, propagowanie poprawności ortograficznej poprzez doskonalenie umiejętności pisania ze słuchu oraz promocję wybitnych postaci i istotnych wydarzeń związanych z historią i kulturą Polski.

Ponieważ rok 2019 Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił Rokiem Anny Walentynowicz, tekst dyktanda był poświęcony tej działaczce niepodległościowej i współtwórczyni NSZZ „Solidarność”. Jako wprowadzenie uczestnicy obejrzeli poświęcony jej film.

Zebranych przywitani: prorektor prof. Iwan Martynczuk, konsul RP w Winnicy Joanna Szeliga oraz prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur, życząc piszącym połamania piór.

W dyktandzie wzięło udział 164 osoby reprezentujące Berdyczów, Korosteń, Nowogród Wołyński, Olewsk, Choroszew, Korostyszew, Susły, Emilczyn, Marianówkę i Żytomierz. Byli to uczniowie, studenci, osoby polskiego pochodzenia oraz miłośnicy języka polskiego. Wszyscy chcieli sprawdzić swoją znajomość polszczyzny.

Tekst został przeczytany przez nauczycielkę języka polskiego z ORPEG Anetę Piotrowicz. Ocenie podlegała zarówno poprawność ortograficzna, jak i interpunkcyjna. Każdy uczestnik musiał więc wykazać się niemałą wiedzą w tym zakresie.

Jury w składzie: mgr Mirosława Starowierow, mgr Anetta Piotrowicz, dr Wiktoria Wachowska, dr Wiktoria Zagórska-Antoniuk, mgr Wiktoria Zubarewa i mgr Walentyna Koleśnik sprawdziło prace zaraz po napisaniu dyktanda. Uczestnicy nie musieli więc długo czekać na wyniki, które zostały ogłoszone tego samego dnia.

W kategorii dzieci i młodzież (12-18 lat) tytuł Mistrz Języka Polskiego na Ukrainie otrzymała Daria Wachowska, tytuł I Wicemistrz Języka Polskiego na Ukrainie – Maria Sokołowska, II Wicemistrzem Języka Polskiego na Ukrainie został Pa-

skie Dyktando z Języka Polskiego na Ukrainie

wel Bondarczuk. Warto podkreślić, że wszyscy oni są uczniami Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie.

W kategorii dorośli (powyżej 19 roku życia) tytuł Mistrz Języka Polskiego na Ukrainie przypadł Natalii Zubarewej, tytuł I Wicemistrz Języka Polskiego na Ukrainie – Sergiuszowi Gojce (Nowogród Wołyński), II Wicemistrzem Języka Polskiego na Ukrainie została Maria Martyniuk.

Tytuł Najmłodszy Uczestnik Dyktanda Języka Polskiego na Ukrainie przypadł Julii Terehowej, Najstarszy Uczestnik Dyktanda Języka Polskiego na Ukrainie – Switłanie Terehowej.

Patronat medialny nad przedsięwzięciem objęły: Sojuz TV, program TV „Polacy Żytomierszczyzny” i czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Pisanie dyktanda to nie tylko sprawdzian poziomu wiedzy językowej. To również swoista deklaracja przynależności do światowej wspólnoty polskiej, wyznaczenie tradycji przodków, szacunku do naszego dziedzictwa kulturowego.

Dyktando z Języka Polskiego na Ukrainie jest realizowane w ramach projektu Fundacji WiD „Biało-czerwone ABC. Program rozwoju polskiej edukacji na Ukrainie” współfinansowanego ze środków Senatu RP w ramach zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2019 roku.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Uczestnicy dyktanda / Учасники диктанту

Wręczenie nagród / Вручення нагород

Zwycięzcy i organizatorzy żytomierskiej edycji VI Ogólnoukraińskiego Dyktanda z Języka Polskiego / Переможці та організатори VI Загальноукраїнського диктанту з польської мови в Житомирі

Występ żytomierzan z ŻOZPU na Wielkim Koncercie Kresowym /
Виступ житомирян з ЖОЗПУ у Великому кресовому концерті

X Wielki Koncert Kresowy

W dniach 24-25 maja członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie uczestniczyli w Wielkim Koncercie Kresowym będącym podziękowaniem dla osób i podmiotów wspierających inicjatywę na rzecz Polaków na Wschodzie w ramach akcji „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia”.

Wielka społeczna akcja „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia”, zainicjowana przez dziennikarkę Grażynę Orłowską-Sondej, organizowana jest przez Fundację Studio Wschód i TVP Polonia przy wsparciu Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. W tym roku odbywa się po raz dziesiąty.

Jako wyraz wdzięczności dla angażujących się w nią osób oraz jako podsumowanie akcji „Złotówka na Kresy”, podczas której uczniowie przekazują symboliczną złotówkę na ratowanie mogił swych pradziadów za wschodnią granicą, organizowany jest Wielki Koncert Kresowy. Stanowi on równocześnie ostatni etap przygotowań do kolejnej edycji akcji „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia”, jakim jest wyjazd wolontariuszy na zapomniane polskie cmentarze na Ukrainie.

Inauguracja X edycji akcji „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia” /
Інавгурація X видання заходів “Могилу прадіда врятуї від забуття”

Koncert odbywający się na wrocławskim rynku rozpoczął się uroczystą defiladą Orkiestry Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych i przemarszem pocztów sztandarowych dolnośląskich szkół biorących udział w akcji „Mogilę pradziada...”. Przy akompaniamencie hymnu narodowego została wciągnięta na maszt biało-czerwona flaga. Poczty zaś zameldowały gotowość wyjazdu na Kresy.

Na scenie tradycyjnie wystąpiły polskie zespoły z Ukrainy: Podolski Kwiat z Koziatyna, Barwinok z Winnicy, Dzwoneczki oraz solistki Anita Cyporenko i Natalia Zubarewa z Żytomierza, a także artyści z Wileńszczyzny – grupa Jawor z Awizan oraz Zespół Tańca Ludowego UMCS z Lublina. Młodzi wykonawcy dali fantastyczny pokaz swoich umiejętności. Publiczność świetnie się bawiła.

Muzycznym i tanecznym występom na wrocławskim rynku przyglądali się m.in. uczniowie Szkoły Marii Magdaleny ze Lwowa, drużyna lwowskiej organizacji „Strzelec”, księża z polskich parafii na Kresach oraz merowie miast ukraińskich, którzy opiekują się polską młodzieżą porządkującą kresowe cmentarze.

Warto przypomnieć, że większość Dolnoślązaków to osoby z kresowym rodowodem, dlatego tak ważne jest w stolicy Dolnego Śląska przybliżanie kresowego folkloru, połączenie przeszłości z teraźniejszością i przyszłością.

Konsul Generalny RP w Winnicy Damian Ciarciński ze sceny wrocławskiego rynku podziękował zespołom, kierownikom oraz prezesom organizacji polskich Winnickiego Okręgu Konsularnego za pielęgnowanie polskiej kultury i tradycji.

Akcja jest fenomenem w skali Polski. Młodzież szkolna od 2010 roku poświęca część swoich wakacji, by jechać na Kresy i ratować zapomniane polskie cmentarze oraz udzielać wsparcia mieszkającym tam Polakom. Wnukowie przesiedlonych kresowian powracają na swoją ojcowiznę. Porządkują i inwentaryzują niszczone nekropolie, odnawiają, sprzątają i restaurują nagrobki, ucząc się przy tym historii narodu polskiego, przeżywając swoistą lekcję patriotyzmu i pokory. W ciągu tych dziesięciu lat w ramach akcji „Złotówka na Kresy” zebrali ponad 1,5 mln złotych, które były pomocne w organizacji tych wyjazdów.

Podczas ubiegłorocznych wakacji opuszczone polskie cmentarze na Ukrainie porządkowało blisko 1500 młodych wolontariuszy. Uratowali od zapomnienia około 140 nekropolii, a ponad 200 tysięcy uczniów przekazało na ten cel symboliczną złotówkę.

W tym roku (8 lipca) na Ukrainę wyruszyło 1100 wolontariuszy. Tym razem dotarli do 150 miejscowości położonych w okolicach Lwowa, Stanisławowa, Tarnopola oraz na Wołyniu i Podolu, w których zachowały się polskie nekropolie.

Od początku trwania akcji uporządkowano łącznie grubo ponad 1000 kresowych cmentarzy i zinwentaryzowano ponad 100 tys. mogił.

Wielki Koncert Kresowy finansowany jest ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Ośrodka Kultury i Sztuki we Wrocławiu oraz Prezydenta Miasta Wrocławia.

Wiktor Laskowski-Szczur

Minister Kancelarii Prezydenta RP Andrzej Dera (pierwszy z prawej) został w tym roku wolontariuszem akcji / Міністр канцелярії Президента РП Анджей Дера з організаторами урочистостей у Вроцлаві

Bieg Małego Kresowianka / Біг малого кресов'яка

Pożegnanie z mieszkańcami m. Bystrzyce / Прощання з мешканцями м. Бистшице

Przy pomniku Adama Mickiewicza we Lwowie / Біля пам'ятника Адама Міцкевича у Львові

Serduszhko pamięci o Orłętach Łyczakowskich / Сердечко пам'яті про Личаківських Орлят

W poszukiwaniu śladów polskości

Młodzież z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Adama Mickiewicza 2 czerwca wzięła udział w wycieczce „W poszukiwaniu śladów polskości”.

Z inicjatywy Polskiej Organizacji Społecznej im. Adama Mickiewicza przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Winnicy dla uczniów Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej został zorganizowany wyjazd do Lwowa. Jest to pierwsza wycieczka po Ukrainie do miejsc związanych z wybitnymi Polakami oraz polską historią najnowszą. Wyjazd miał na celu przybliżenie dzieciom historii niepodległości Polski, wybitnych i mało znanych postaci spoczywających na Cmentarzu Łyczakowskim, zapoznanie z zabytkami kultury polskiej i ukraińskiej we Lwowie.

Wycieczkę z pasją poprowadziła Myroslawa Zacharkiw. Przy grobie Marii Kopnickiej na cmentarzu Łyczakowskim uczniowie mówili o wierszach poetki, które zapoznali w Szkole Sobotnio-Niedzielnej. Wszyscy byli zachwyceni najwspanialszym na świecie pomnikiem Adama Mickiewicza, kościołami, a zwłaszcza katolickim kościołem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Adama

Myroslawa Zacharkiw prowadzi wycieczkę po cmentarzu Łyczakowskim / Мирослава Захарків веде екскурсію по Личаківському цвинтарю

Mickiewicza zapoznali się z historią miasta, która jest związana z Polską. Miło było widzieć, jak dzieci przy grobach polskich obrońców Lwowa dzieci tworzyły z rąk serduszka na cześć poległych żołnierzy. Uczniowie zobaczyli podczas wy-

cieczki, która obejmowała zwiedzanie katedry i kościołów, piękne budynki miasta, słuchając ciekawych historii przewodnika.

Dziękujemy za pomoc Konsulatowi Generalnemu RP w Winnicy .

Ludmiła Wolska

Gmach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II /
Люблінський Католицький Університет Іоанна Павла II

Jak często słyszycie, że ulubionym miejscem studentów jest ich uczelnia?

Najczęściej mówią tak studenci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wiecie dlaczego?

Nawet przelotna myśl o KUL natychmiast przywołuje widok gmachu głównego, dziedzińca z kwitnącymi magnoliami. Na zielonym trawniku w przerwie między zajęciami relaksujecie się w towarzystwie przyjaciół i jesteście zainspirowani atmosferą. Oczywiście, otoczenie jest bardzo ważne dla wsparcia procesu nauki, ale najważniejsza jest wiedza. Już nigdy nie spotkacie tak inteligentnych, doświadczonych, wykształconych, pełnych motywacji i energii ludzi w jednym miejscu. I wszystko to dotyczy wykładowców. Przychodząc na konsultacje z własnym wyjątkowym pomysłem lub projektem, otrzymujecie 100-proc. feedback, informację zwrotną. W trakcie semestru nie będziecie się nudzić dzięki udziałowi w różnych konferencjach, gdzie możecie zdobyć niezbędną wiedzę i umiejętności praktyczne, które będą służyć jako dobre uzupełnienie informacji nabytych podczas nauki na zajęciach.

Oprócz tego macie dobrą okazję, by wziąć udział w różnych wydarzeniach kulturalnych. W takim przypadku możecie poznać kulturę innych krajów, spróbować ich dań i po prostu odpoczywać między zajęciami.

Uniwersytet ma dobre warunki do studiowania przez obcokrajowców. Już na poziomie rekrutacji pracownicy pomagają załatwić wszystkie formalności, sprzyjają dalszej adaptacji na uczelni. Komunikacja między studentami rozwija się również w

Studentki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II /
Студентки Люблінського Католицького Університету Іоанна Павла II

samej grupie, gdzie ludzie z różnych krajów, mówiący w różnych językach mogą się komunikować, wymieniać doświadczeniami i chętnie zawierają nowe przyjaźnie.

To, czym nie każdy uniwersytet może się pochwalić, a co mamy my, to połączenie religii i edukacji. Generuje się ogromną wiedzę, tworzy i rozwija naukę, a także buduje wewnętrzne „ja” i relacje z Bogiem.

Podsumowując, możemy stwierdzić, że dzięki wspólnocie istniejącej na KUL z każdego z nas wyrasta wszechstronnie rozwinięta indywidualność, której funda-

mentem jest wysoki poziom inteligencji i religia. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II dla wielu osób jest źródłem inspiracji oraz miejscem rozwoju. Każdy człowiek jest doceniany, panuje atmosfera szacunku i zaufania, chroni się godność człowieka i buduje poczucie przynależności do uczelni. Tutaj zdobywa się przydatną wiedzę od wysoko wykwalifikowanych specjalistów w swoich dziedzinach nauki i niezbędne umiejętności praktyczne, które będą przydatne w przyszłości.

Yuliia Tkachenko

W Pikniku Europejskim w Płocku tradycyjnie bierze udział delegacja z Żytomierza / В Європейському пікніку в Пльockьку участь делегації з Житомира – вже традиція

Europejskie akcenty w Żytomierzu / День Європи у Житомирі

Członkowie ŻOZPU – uczestnicy Turnieju Debat Oksfordzkich IPN, w Senacie RP / Представники ЖОЗПУ – учасники турніру оксфордських дебатів ІНП у Сенаті РП

Akademia do Dnia mniejszości narodowych w szkole średniej nr 17 / Заходи до дня національних меншин в ЗОШ № 17

Młodzież polska pod czas projektu „Edukacja bez granic”, realizowanym przez Fundację Ekologiczną – Wychowanie i Sztuka „Elementarz” i Żytożółtym Obwodowym ZPU ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej / Польська молодь під час проекту „Освіта без кордонів”, що реалізується Екологічним фондом - Освіта та мистецтво „Елементаж” та ГО «Житомирська Обласна Спілка поляків України» за підтримки Міністерства національної освіти